

Studiebesök på Stadsmuseets utställning Modernism i arkitektur, litteratur och ton

Stadsmuseets hus byggdes som palats under 1600-talet.

Under 1870-talet i samband med industrialisering byggdes järnvägen och huset var tänkt som tågstation

Vi var 23 personer som deltog i Stadsmuseets temavisning, 'Modernismen i arkitektur, litteratur och ton, med skådespelerskan Lena Lövdahl som guide.

Lena skickade runt en bild som visade hur Slussen såg ut vid den tiden, långt innan man byggde rondellen för biltrafiken.

Bilden visar många likheter med den Slussen som nu tar form!

I nästa rum berättade Lena om de hårda förhållandena för Stockholms invånare.

Man räknar modernismens början som första hälften av 1800-talet.

Då fick Södermalmsborna sitt vatten från 'Fatburen' – ett träsk som var en anledning till den kraftiga spridningen av koleran.

Det första reningsverket byggdes 1861 och bidrog till en tredubbling av befolkningen.

I rummet 'Barn i stan' fick vi en förståelse för hur tuff livet var för barnen.

'Barnkrubbor' etablerades, där föräldrar lämnade sina barn när de jobbade, men som enligt Lena egentligen var 'ren förvaring'.

'Mjölkdroppen' för spädbarn som bodde på barnhem innebar att de ändå fick $\frac{1}{2}$ liter mjölk om dagen.

Det var först under 1920 – 30-talen att välfärden tog fart på riktigt.

Då blev barnkrubborna daghem.

Albert Lindhagens stadsplan ledde till många breda avenyer – Valhallavägen, Birger Jarlsgatan m.fl. – och statsparker – bl.a. Kronobergsparken och Vasaparken.

Många författare sörjde den gamla 'skärgårdstaden'.

Som ett exempel läste Lena några rader från Strindbergs föraktfulla dikt, 'Esplanadsystemet.'

Staden var becksvarmt fram till gatubelysningen kom till.

Då utvecklades även nattlivet särskilt under 1920 --40 talet med många jazzklubbar.

Spritregleringen satte gränser för den livliga utvecklingen, men många klubbar kom runt tvånget om matservering ihop med spriten med en standardrätt, en *Paloma* (duva på spanska) som "flög" mellan kök och matsal utan att ätas.

Den såg inte särskilt aptitligt ut!

De decennierna var även tiden för 'den nya kvinnan'.

NK hade grundats och människor hade lärt sig att 'shoppa'.

Lena skickade runt några bilder som visade kontrasten i stadsklädsel mellan 20 – och 40-talet.

Lena avslutade sin berättelse i ett rum möblerat med stolar och bord från det gamla 'Fiket' i Kungstornet.

Hon beskrev den imponerande mängden av kablar som sträckte sig ut från 'Telefontornet' och hur Stockholm förvandlades en gång till med bilismen.

'Norrmalmsregleringen' började diskuteras redan under 1920-talet, men genomfördes först under 50 – och 60-talet med rivningen av Klarakvarteret.

Modernismens utveckling blev fullbordad i och med Stockholmsutställningen 1930.

Även här fanns olika uppfattningar om hur framtiden såg ut för vår stad.

Ivar Lo Johansson var lyrisk i sin beskrivning. Han såg 'en helt ny stad resas' som skulle leda till 'den nya människan.'

Berättelserna om våra egna historier och hur framtiden ser ut fortsatte över fiket vid ett långbord i museets trevliga café.